

DEKLARACIJA O INICIJATIVI ZA OSNIVANJE PARALELNIH VLAŠKIH INSTITUCIJA ZAŠTITE PRAVA NA KULTURNU AUTONOMIJU VLAŠKE NACIONALNE MANJINE

Ustav Republike Srbije, kao najviši pravni akt, garantuje nacionalnim manjinama koje žive na teritoriji Republike Srbije pravo na isticanje posebnosti i podsticaj razvoja njihovog kulturnog identiteta.

Pripadnicima vlaške nacionalne manjine smatramo građane Republike Srbije, koje karakteriše osećaj solidarnosti, usmeren ka očuvanju kulture, jezika i tradicije svojstvene Vlasima severoistočne Srbije. Pripadnost vlaškoj nacionalnoj manjini se potvrđuje slobodnim izjašnjavanjem na popisu stanovništva.

Kao najviši organ kulturne autonomije nacionalnih manjina, zakon predviđa postojanje nacionalnih saveta.

Nažalost, svedoci smo nastavka politike tretiranja nacionalnih saveta kao partijskih ispostava, kreiranih sa ciljem prikazivanja lažne slike o navodnom postojanju visokog stepena poštovanja manjinskih prava u Srbiji.

Umesto legitimnih predstavnika vlaške zajednice, ljudi koji decenijama rade na očuvanju kulturnog i etničkog identiteta, na vodeće funkcije u Nacionalnom savetu vlaške nacionalne manjine (NSVNM) dovode se partijski poslušnici koji ne ispunjavaju ni subjektivne ni objektivne kriterijume na osnovu kojih bi se moglo zaključiti da se radi o pripadnicima vlaške nacionalne manjine.

U cilju davanja legitimiteta tako koncipiranom NSVNM, već drugi put zaredom organizuju se izbori koji u suštini predstavljaju najobičniju farsu, nalik izborima organizovanim u doba vladavine Slobodana Miloševića.

Kao dokaz neregularnosti izbora za NSVNM, održanih 2010. godine navodimo:

- upisivanje članova i simpatizera političkih partija većinskog naroda u POSEBAN BIRAČKI SPISAK u naseljima gde zvanična statistika ne beleži postojanje pripadnika vlaške nacionalne manjine;
 - otvorena finansijska i logistička podrška mesnih i opštinskih odbora impliciranih stranaka većinskog naroda pojedinim listama;
 - davanje obećanja biračima koja nemaju vezu sa ingirencijama NSVNM poput asfaltiranja seoskih puteva, izgradnja banjskih lečilišta, organizovanja hladnjača za otkup voća, otvaranje novih radnih mesta itd.;
 - glasanje do duboko u noć na pojedinim biračkim mestima;
 - otvorenu krađu na biračkom mestu u selu Sige, opština Žagubica, gde je zabeležen odziv od neverovatnih 94% upisanih birača, uz 100% podršku listi SPS;
 - zastrašivanje simpatizera i aktivista tadašnje liste "Zajednica Vlaha Srbije"-dr Predrag Balašević od strane policije i tužilaštva;
 - favorizovanje određenih lista kroz otvaranje biračkih mesta u čisto srpskim selima;
 - neravnomernu medijsku zastupljenost uz vidljivo favorizovanje određenih lista i pokušaj diskreditacije i satanizacije liste "Zajednica Vlaha Srbije"-dr Predrag Balašević.

Kao krunski dokaz neregularnosti izbora za nacionalne savete nacionalnih manjina, 26. oktobra 2014. godine navodimo uputstvo za sprovođenje neposrednih izbora za članove nacionalnih saveta nacionalnih manjina koje je donela Republička izborna komisija kojim se uskraćuje mogućnost listama da imaju svoje predstavnike u izornoj komisiji, radnim telima, biračkim odborima i da vrše kontrolu izbornog procesa.

Stavljanje NSVNM pod punu kontrolu državnog aparata, odnosno podređivanje težnje za očuvanjem i unapređenjem kulturnog i etničkog identiteta Vlaha dnevno-političkim interesima partija većinskog naroda, kao i ličnim interesima lokalnih partijskih lidera tih partija – učesnika u vlasti, predstavlja primer najgrubljeg kršenja prava na kulturnu autonomiju.

Sve se ovo radilo pod plaštom navodne „zaštite državnih interesa“ , koja podrazumeva sprečavanje nekakve „rumunizacije Vlaha“, iako se do sada niko nije ni potrudio da makar pojasni značenje tog termina.

Ovakav vid „demokratije“, gde se pripadnici zajednice, koji su do sada bili lišeni prava da kroz školski sistem nauče najelemenarnije činjenice o narodu kome pripadaju, dovode pred svršen čin - gde se ispoljavanje etničke intime izjednačava sa izdajom otadžbine, pa se ljudi iz straha opredeljuju za opciju koja im se nameće kao „jedina ispravna“, potpuno je neprihvatljiv i neprimenljiv na primeru vlaške nacionalne manjine.

Polazeći od činjenice da Ustav i Zakon garantuju pravo na kulturnu autonomiju i vlaškoj zajednici, koja je grubo narušena uplitanjem političkih partija većinskog naroda u izbor NSVNM kao najvišeg organa vlaške kulturne autonomije, mi, predstavnici vlaških organizacija koje potpisuju ovu deklaraciju, ovim potvrđujemo da ćemo bojkotovati izbore za NSVNM zakazan za 26. oktobar ove godine.

U cilju zaštite vlaške kulturne autonomije objavljujemo inicijativu za osnivanje paralelnih institucija zaštite prava na kulturnu autonomiju vlaške zajednice, jer je ugrožena partizacijskim mešanjem partija na vlasti u izbornu proceduru izbora Nacionalnog saveta vlaške nacionalne manjine radi smišljene partokratske manipulacije našim vlaškim pravima.

Naša je iskrena želja da o tome treba da budu obavešteni pripadnici i pripadnice većinskog naroda koji su mimo svakog etičkog i etničkog prava i zdrave logike upisani u poseban birački spisak za izbor vlaškog etničkog organa, jer je normalno da za to ispunjavaju uslove po osnovu vlaškog porekla i znanju vlaškog jezika. Naime, to su dopunski uslovi – otuda se i govori o posebnom biračkom spisku, koji se ne svode samo na državljanstvo domicilne države Srbije gde zajedno živimo i radimo.

Ove institucije treba maksimalno da se angažuju da se:

1. Obnaroduju nepravilnosti u prvobitnom konstituisanju posebnog biračkog spiska 2010. godine radom jednog namenski uspostavljenog Anketnog skupštinskog odbora i da se na taj način skine ljaga sa države Srbije nastala neodgovornim ponašanjem tadašnjeg ministra i njegovih pomoćnika, kao i lokalnih vlasti koje su bile saučesnice u toj manipulaciji i derogiranju zakona. Takođe da spreče da se to nastavi i na ovim izborima, kako je već evidentno prisutno na terenu, te da se tome prilagodi pomeranje datuma izbora NSVNM za šest do 12 meseci.
2. Podsticanje istinskog dijaloga sa predstavnicima vlasti Republike Srbije kao i sa predstavnicima misije OEBS, Saveta Evrope, Rumunije i Moldavije i drugim zainteresovanim zemljama Evrope, kako bi se ukazalo na istinske probleme sa kojima je suočena vlaška zajednica radi prevazilaženja postojećih problema
3. Rešavanje pitanje jezika Vlaha severoistočne Srbije kroz uključivanje stručne i naučne javnosti kako bi se stavila tačka na nestručna i proizvoljna tumačenja partijski instruisanih pojedinaca uz ličnu samovolju, sa težinom zločinačkog šireg udruživanja u brisanju vlaške autentičnosti.
4. Uvođenje nastave na maternjem jeziku u školski sistem koja bi uključivala kako učenje književne norme rumunskog jezika tako i lokalna narečja .
5. Uvođenje radio i TV emisija na maternjem jeziku Vlaha severoistočne Srbije u cilju njegove pune afirmacije, ali sa stručno pripremljenim emisijama i lekturom izgovorenih tekstova, tako da se ne vredi integritet vlaških govora u njihovoj idiomskoj celovitosti od Morave do Cibrice i od Tupižnice do Đerdapa.
6. Utvrđivanje činjenica vezanih za brojno stanje pripadnika vlaške nacionalne manjine s posebnim osvrtom na eventualne neregularnosti vezane za popis stanovništva iz 2011. godine

7. Garantovanje pune slobode veroispovesti pripadnika vlaške nacionalne manjine, uključujući bogoslužjenje na maternjem jeziku, u skladu sa Poveljom o zaštiti ljudskih prava i poznatim tradicijama iz XVIII i XIX veka, ukinutim početkom XX veka.

U uverenju i ubeđenju da na ovaj način dajemo veliku pomoć i podršku našoj zemlji da se oslobodi nasleđenih ružnih stereotipa o Vlasima konstruisanim u daljoj prošlosti pa do naših dana, istovremeno ćemo se založiti da se Rumunija dodatno angažuje kao zaštitnica vlaških prava u organima EU kroz pomoć da se i *de jure* i *de facto*, uz saradnju sa našom zemljom koja sledeće godine predsedava OEBS-om, jedan stari problem i stramputica u njegovom rešavanju na ovom prostoru trajno prevaziđe i time ubrza evropski put Republike Srbije.

u Boru, 05.10.2014.

Vlaška Narodna Stranka

Ariadnae Filum- Društvo za kulturu Vlaha-Rumuna Severoistočne Srbije

Udruženje roditelja koji žele da im deca uče rumunski jezik

Društvo Rumuna-Vlaha "Traian"

Odbor za ljudska prava Negotin

Forum Vlaha

Udruženje pravoslavnih žena „Sfânta Maxima“